

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2021-11-25

Ärendenummer
NV-07257-21

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Skärpt miljöstyrning i bonus–malus systemet, diarienummer Fi2021/03144

Sammanfattning

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget till förstärkt miljöstyrning i bonus-malussystemet. Naturvårdsverket vill understryka vikten av fortsatta utvärderingar för att säkerställa att styrmedlet ger avsedd effekt och föreslår att en utvärdering genomförs redan år 2022.

Naturvårdsverket anser att införandet av en koldioxidbaserad registreringskatt eller motsvarande försäljningsskatt i bonus-malus-systemet för nya fordon bör prövas i den fortsatta utvecklingen av styrmedel för personbilar.

Naturvårdsverkets ställningstaganden och skäl

Aviserade ändringar i bonus–malus-systemet, m.m. Kapitel 2.2

Naturvårdsverket anser att så länge elbilar är dyrare i inköp än vad fossildrivna fordon är så är systemet ändamålsenligt. Bonusen ökar troligen också acceptansen för klimatskatt på bilar med stor klimatpåverkan.

Naturvårdsverket vill samtidigt understryka vikten av fortsatta utvärderingar och justeringar för att säkerställa att styrmedlet ger avsedd effekt. I synnerhet i förhållande till EU:s förslag om skärpt styrning inom Fit For 55.

Naturvårdsverket anser att en plan för hur och när en utfasning av bonusen ska ske, i takt med att konkurrenskraften ökar för miljöanpassade fordon även ska inkluderas.

Mot bakgrund av den snabba teknikutvecklingen och kundernas snabbt förändrade preferenser i och med klimathotet så föreslår Naturvårdsverket att en utvärdering genomförs tidigare än år 2023, det vill säga redan 2022.

Centralt är att bonusen i bonus-malus-systemet syftar till att introducera ny teknik, inte subventionera bilnehav. Naturvårdsverket bedömer att bonusen med fördel kan differentieras så att det framför allt är köp av mindre elbilar med lägre vikt och mindre batterier som erhåller bonus.

Förslaget till skärpning, kapitel 3

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget till förstärkt miljöstyrning i bonus-malussystemet.

Naturvårdsverket anser dock att bilar med högst bränsleförbrukning bör belastas med avsevärt högre malus för att klara den snabba samhällsomställningen som krävs för att nå klimatmålen. Hit hör en stor del av försäljningen inom segmentet stora motorstarka och tunga bilar. Kurvan som anger hur stor malusen ska bli bör ges en brantare lutning någonstans närmare 200 g CO₂/km vilket Naturvårdsverket föreslagit även i tidigare sammanhang¹.

Naturvårdsverket anser vidare att införandet av en koldioxidbaserad registreringskatt eller motsvarande försäljningsskatt i bonus-malus-systemet för nya fordon bör prövas i den fortsatta utvecklingen av styrmedel för personbilar. Malusen ger begränsade incitament för ägaren under en begränsad tid att minska sina utsläpp när ett fordon väl är inköpt. En skatt på fordonet vid inköpstillfället skulle påverka effektiviteten i bonus malus-systemet genom att incitamenten för att köpa ett nollutsläppsfordon ökar ännu mer, vilket Naturvårdsverket tidigare framfört².

Värt att notera i detta sammanhang är att Danmark och Norge har höga försäljningsskatter på nya bilar (Norge har en typ av bonus-malus). Priset inklusive försäljningsskatten på nya bilar kan vara 50 % högre eller det dubbla mot i Sverige, och särskilt större bilar har mycket höga försäljningsskatter.

Tabell 5.1

I tabell 5.1 ”Offentligfinansiella effekter av förslaget” framkommer att intäkterna av malusen förväntas öka betydligt från år till år. Naturvårdsverket anser att en höjd malus snarare borde bidra till en omvänd utveckling, det vill säga att andelen bilar med hög bränsleförbrukning minskar och de totala skatteintäkterna av malusen därmed inte fortsätter att öka. Tabellen indikerar att den föreslagna malushöjningen blir för liten.

¹ Naturvårdsverkets yttrande över remiss av PM förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus-malus-systemet, NV-08163-20

² Naturvårdsverkets yttrande över betänkandet Utfasningsutredningen, SOU 2021:48, NV-05692-21

Övriga synpunkter

Naturvårdsverket anser att det är en brist att promemorian inte behandlar förslag på eventuella förändringar av bonusen. Det gör det svårare att bedöma konsekvenserna av de nya föreslagna reglerna för malus.

Naturvårdsverket bedömer att fordonsbeskattningen kan behöva ses över i syfte att minska annan miljöpåverkan än klimat, som exempelvis utsläpp av luftföroreningar.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Kerstin Cederlöf efter föredragning av avdelningschefen Maria Ohlman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Gunilla Sallhed, handläggarna Martin Boije, Mats Björsell och Lena Nerkegård.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Kerstin Cederlöf

Maria Ohlman

Kopia till:
viktor.berg@regeringskansliet.se
m.registrator@regeringskansliet.se